

Základní škola a mateřská škola Holetín

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

Motto: „Láska k člověku a přírodě by se měla vštěpovat dětem v rodinách i ve škole, jako jedna z nejvzácnějších vlastností člověka.“

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině
při Základní škole a mateřské škole Holetín

Obsah

1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školní družiny.....	3
3. Podmínky provozu školní družiny	3
3.1 Prostorové a materiální	3
3.2 Hygienické	4
3.3 Psychosociální	4
3.4 Ekonomické podmínky	4
3.5 Personální podmínky	4
3.6 Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami	5
4. Cíle školní družiny	5
5. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků školní družiny	7
6. Formy vzdělávání	8
6.1 Pravidelná činnost	8
6.2 Příležitostná činnost	8
6.3 Spontánní činnost	9
7. Délka vzdělávání	9
8. Obsah a časový plán vzdělávání	9
8.1 Vymezení vzdělávacích oblastí.....	9
8.2 Časový plán	13
9. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání.....	16

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině
při Základní škole a mateřské škole Holetín

1. Identifikační údaje

Název: Školní družina při Základní škole a mateřské škole Holetín
Adresa školy: Základní škola a mateřská škola Holetín, Horní Holetín 178, 539 71 Holetín
Zřizovatel: Obec Holetín, Horní Holetín 105, 539 71 Holetín
Ředitel: Mgr. Zuzana Nováková
IČO: 70999945
Telefon: 739 455 235
Email: skola.holetin@gmail.com
Web: www.skola-holetin.cz

Platnost: od 1. září 2017

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina svou činností navazuje na školní vzdělávací program základní školy. Nabízí pravidelnou výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost. Je určena pro žáky od 1. ročníku do 5. ročníku ZŠ. Kapacita ŠD je 25 žáků. Děti zde mohou aktivně využít svůj čas po vyučování. Školní družina poskytuje bezpečné prostředí, vede děti k všestrannému rozvoji osobnosti a podporuje jejich individuální rozvoj.

3. Podmínky provozu školní družiny

3.1 Prostorové a materiální

Školní družina je umístěna v přízemí budovy ZŠ. Vstupní prostory, šatnu a sociální zařízení má školní družina (ŠD) společně se ZŠ. Prostory ŠD jsou vybaveny vhodným nábytkem

z hlediska bezpečnosti a zdravotní nezávadnosti. Rozloha učeben odpovídá příslušné normě na počet žáků. Pomůcky, náčiní a hračky jsou uloženy na místě dostupném pro žáky. Žáci jsou poučeni o jejich vhodném a bezpečném používání. Pro činnost školní družina využívá všech prostor ZŠ včetně školní zahrady. Vybavení školní družiny je dostačující. K odpočinku slouží hrací koutek, válenda a počítačová část učebny. Žáci mají dále k dispozici společenské hry, dětské knihy, stavebnice a další potřeby pro zájmovou činnost.

3.2 Hygienické

Stravování je zajištěno ve školní jídelně – obědy. Pitný režim je dodržován, nápoje jsou k dispozici na chodbě. WC, umývárny a šatny jsou společné se školou.

3.3 Psychosociální

Žákům je vytvářeno příznivé prostředí, které je založeno na otevřeném partnerství a příznivém sociálním klimatu. Je kladen důraz na pozitivní motivaci a hodnocení dětí dle jejich možností a schopností. Denní řád umožňuje reagovat na aktuální potřeby dětí. Žáci jsou informováni o pravidlech uvnitř kolektivu i mimo něj.

3.4 Ekonomické podmínky

Školní družina využívá základní zdroje financování (MŠMT, zřizovatel školy) a úplatu od přihlášených žáků do školní družiny, která činí 100 Kč na měsíc na osobu. Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit. Peníze za úplatu jsou přijímány bezhotovostně na účet školy pod variabilními symboly. Úplata za školní družinu je využita na nákup materiálu pro výtvarnou, pracovní a sportovní činnost.

3.5 Personální podmínky

Pedagogický provoz ve školní družině zajišťuje odborně kvalifikovaná vychovatelka. Její činnost je zaměřená na rozvoj osobnosti žáků, jejich zájmů, znalostí a tvořivých schopností. Pokud vychovatelka není přítomna, pedagogický zástup zajišťuje ředitel školy.

3.6 Podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Zabezpečení výuky a výchovy těchto žáků se uskutečňuje plně v souladu s ŠVP školy a s materiálními, technickými a personálními podmínkami ŠD. Je vytvářeno přiměřené prostředí pro všestranný rozvoj těchto žáků a je respektována individualita každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Při výběru činností, motivování a hodnocení je brán ohled na jejich speciální vzdělávací potřeby. Velmi důležitá je také spolupráce se zákonnými zástupci a se školou. V případě potřeby se spolupracuje s odbornými pracovišti.

Ve spolupráci se ZŠ se mohou mimořádně nadaní žáci rozvíjet v rozšiřujících vzdělávacích aktivitách školní družiny. Vše s ohledem na zájmové vzdělávání a na rozvoj osobnosti i v dalších oblastech důležitých pro připravenost v dalším vývoji.

4. Cíle školní družiny

Cílem naší školní družiny je:

- umožnit žákům odreagovat se a uvolnit
- pomoci žákům uplatnit své zájmy a potřeby, získávat osobní samostatnost
- zabezpečit pocit bezpečí a klidu
- rozvíjet fantazii a dovednosti a estetického cítění
- vštěpovat žákům návyky slušného chování, principu rovnosti žen a mužů
- rozvíjet týmovou spolupráci, uplatňování zásad demokracie
- vést žáky k otevřené a slušné komunikaci, prezentování práce žáků na veřejnosti
- učit žáky aktivně trávit volný čas a zdokonalovat hrubou i jemnou motoriku
- udržovat vhodné návyky a postoje k duševnímu a fyzickému zdraví a životnímu stylu
- navozovat pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí
- učit žáky fair play
- utvářet vědomí národní a státní příslušnosti
- rozvíjet psychickou i fyzickou zdatnost

Cílem výchovně vzdělávacího procesu je také podporovat a rozvíjet všechny klíčové kompetence:

a) *Kompetence k učení*

- vedeme žáky k tomu, aby získané schopnosti dokázali uplatnit v praktických situacích
- snaha o dokončení započaté práce
- učíme je klást otázky a hledat na ně odpověď
- rozvíjíme u nich schopnost správného sebehodnocení

b) *Kompetence k řešení problémů*

- vedeme žáky k logickému myšlení a řešení problémů
- učíme je definovat problém
- vedeme je k hledání různých způsobů řešení
- rozlišovat správná a chybná řešení, vyhýbání se problémům nevede k cíli

c) *Kompetence komunikativní*

- učíme žáky ovládat řeč a vyjadřovat své názory
- vedeme je ke komunikaci s vrstevníky i dospělými, aby uměli naslouchat druhým
- aby své myšlenky, otázky a odpovědi vyjadřovali vhodně formulovanými větami

d) *Kompetence sociální a interpersonální*

- vedeme žáky ke spolupráci
- žáci se učí plánovat, řídit, organizovat a hodnotit
- aby dokázali samostatně rozhodovat o svých činnostech, odhadovat možná rizika svých nápadů, uvědomovat si, že za ně odpovídají a nesou důsledky
- rozpoznat vhodné a nevhodné chování
- rozvíjet schopnost vnímat nespravedlnost, agresivitu, šikanu a umět se jim bránit

e) *Kompetence občanské*

- učíme žáky odpovědně plnit své povinnosti
- dbát na zdraví své i druhých
- chápat souvislosti, své povinnosti a projevuje pozitivní postoje

f) *Kompetence trávení volného času*

- vedeme žáky k tomu, aby smysluplně trávili volný čas
- umět si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času

g) *Kompetence pracovní*

- žáci si váží práce své i ostatních
- učíme dodržovat pořádek, dbát na bezpečnost práce

5. Bezpečnost a ochrana zdraví žáků školní družiny

Školní družina zajišťuje bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Podporuje dobré vztahy mezi žáky, zaměstnanci, rodiči a širokou veřejností. Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje vychovatelka nebo její zastupující. Veškeré zjištěné nedostatky vychovatelka okamžitě oznámí vedení školy. Při úrazu žáka zváží vychovatelka situaci - ošetří sama, zavolá rodiče nebo zajistí lékařskou pomoc. Žák je povinen okamžitě hlásit vychovatelce každé zranění při činnostech.

Mnoho činností ve školní družině je založeno na pohybu. To v sobě nese zvýšenou možnost úrazů. Eliminujeme je dodržováním bezpečnosti při hrách (nestrkat se, nepodrážet nohy, netahat za oděv). Je vydán přísný zákaz házení kameny a jinými předměty. Děti jsou upozorněny na nebezpečnost šermování s klacky - úrazy očí, propíchnuté části těla. Hry

a soutěže mají jasně stanovená pravidla. Pravidla mají i činnosti další: výtvarné, pracovní (bezpečné používání pomůcek) i sportovní.

Při vycházkách je třeba dbát zvýšené opatrnosti, připomínat dětem, jak se chovat v rušném provozu. Nezbytností je výstražný terčík, který používá pedagogický dozor pro bezpečnější přecházení vozovky.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna Vnitřním řádem ZŠ, Vnitřním řádem školní družiny a pravidly pro pohyb na školní zahradě. S řády jsou žáci seznámeni na začátku školního roku a dle potřeby připomínáme celý rok.

6. Formy vzdělávání

6.1 Pravidelná činnost

Je dána týdenní skladbou a představuje tyto aktivity:

- sportovní a rekreační činnost v tělocvičně a na školní zahradě
- výtvarná a pracovní činnost
- esteticko-výchovné činnosti – rozvoj jemné motoriky, vyprávění, společné hry, dramatizace, osvojování základů společenského chování
- příprava na vyučování
- prohlubování znalostí o přírodě – hry v přírodě, práce s knihou apod.

6.2 Příležitostná činnost

Je to výchovná, vzdělávací a zájmová činnost organizovaná nepravidelně dle možností školní družiny, zahrnuje širokou nabídku pestrých činností a aktivit, jež nejsou organizovány jako trvalé nebo pravidelně se opakující akce nebo činnosti a jsou určeny širokému okruhu zájemců. Zahrnuje například souhrn činností k zajištění nácviku programu na školní besídky, výrobu dárků pro předškoláky k zápisu, vyrábění výrobků na jarmark apod.

6.3 Spontánní činnost

Je určena co nejširšímu okruhu zájemců. Zahrnuje například volné hry v přírodě, na školní zahradě, v areálu školy, ale i hry se stavebnicemi, využití stolních i deskových her apod.

7. Délka vzdělávání

Délka vzdělávání pro školní družinu je stanovena na dobu jednoho školního roku. Během této doby projde dítě všechny okruhy činnosti družinou vyměřené a přiblíží se tak co nejvíce cílům výchovně vzdělávací činnosti. Školní družina plní výchovně vzdělávací činnost formou sportovně rekreační činnosti, zájmovou činností a také přípravou na vyučování. Provoz školní družiny je od 11:45 hod. do 16:00 hod. mimo dny, kdy je provoz školní družiny přerušen (státní svátky apod.).

8. Obsah a časový plán vzdělávání

Program je zaměřen na rekreaci a odpočinek po vyučování, sportovní vyžití, osobní výchovu, problematiku zdraví a ochrany přírody, na rozvoj různých pracovních a výtvarných dovedností a přípravu na vyučování. Učí žáky aktivně trávit volný čas, udržovat fyzické i duševní zdraví, uplatnit nejen své zájmy, ale i potřeby. Časový plán je vypracován na roční období. Obsah vzdělávání vychází z RVP pro ZŠ a ze ŠVP školy a je rozdělen do osmi tematických vzdělávacích oblastí.

8.1 Vymezení vzdělávacích oblastí

1. okruh „Místo kde žijeme“

- seznámení s okolím školy – tematické vycházky
- organizace školy, školní družiny
- bezpečná cesta ze školy a do školy

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině

při Základní škole a mateřské škole Holetín

- služby a důležité budovy, významné objekty
- návštěva dětské knihovny, policie, obecního úřadu
- pohádky a povídky z místa bydliště a okolí
- lidové zvyky a tradice, zpěv lidových písní
- dopravní vycházky a dopravní výchova
- výukové programy na PC
- důležitá telefonní čísla
- turistické značky a orientace v přírodě a na mapě
- úklid v okolí školy a školní družiny
- tematické hry – malování toho, co jsme si zapamatovali z návštěvy či vycházky

2. okruh „Lidé kolem nás“

- vhodné chování a jednání mezi lidmi, podstata tolerance, empatie, vzájemná úcta
- chování na veřejnosti a při veřejných vystoupeních
- práva a povinnosti dospělých
- rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy
- základy slušného chování
- základní hygienické návyky
- sebeobslužná činnost
- schopnost práce v kolektivu, pomoc mladším a slabším
- povolání – vyprávění, výběr, ilustrace, dramatizace
- osvojování a dodržování základního společenského chování
- mediální výchova – vyprávění o tom, co děti zhlédly doma v televizi apod.
- seznámení s kulturou lidí z jiných částí světa
- rozvoj slovní zásoby, spisovná čeština

3. okruh „Lidé a čas“

- vytváření pravidelných návyků

- charakteristika ročních období
- šetření s časem
- správná organizace času
- pevný denní režim
- bylo - je - bude » posloupnost
- režim dne, aktivní odpočinek, relaxace, zájmy
- příprava na vyučování – didaktické hry
- historie a minulost
- naše země a náš stát, lidé, města, řeky, pohoří, hrady, zámky, kulturní památky
- svátky a narozeniny

4. okruh „Rozmanitost přírody“

- příroda živá a neživá
- ochrana přírody a chování v přírodě
- tematické vycházky (zpracování poznatků ve výchovné činnosti, didaktické hry s přírodními motivy)
- péče o pokojové rostliny
- sledování počasí
- poznávání rostlin, keřů, stromů, léčivých rostlin, hub, zvířat, ptáků, hmyzu a ryb
- práce s atlasem, encyklopedií, výukovým programem
- pozorování změn v přírodě a následné výtvarné či jiné zpracování poznatků

5. okruh „Člověk a jeho zdraví“

- poučení o zdraví a nemocech
- zdravotní prevence (hygiena, otužování, předcházení úrazům, bezpečnost činností)
- ochrana před úrazy, chování při úrazu, přivolání pomoci (policie, hasiči, záchranná služba)
- zdravý a nezdravý jídelníček (co jíme a proč), pitný režim

- správné přecházení vozovky, orientace v okolí školy
- poznávání dopravních značek
- pohybové hry s využitím hraček a náčiním
- hra fair play
- základy gymnastiky, atletiky
- bobování a sáňkování
- hry v pískovišti, hry na sněhu, hry se švihadlem či míčem

6. okruh „Informační a komunikační technologie“

- práce na PC – využívání základních funkcí
- dodržení základních pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem
- práce na interaktivní tabuli
- vyhledávání informací, komunikace s internetem

7. Člověk a svět práce

- seznámení s různými pracovními technikami – papír, textil, přírodniny, keramická hlína, sklo, vlna
- rozvoj zručnosti a fantazie – tvořivé hry, stavebnice
- zásady bezpečnosti při práci s pomůckami (nůžky, jehly, ...)
- hygiena prostředí, sebeobslužné činnosti – výzdoba prostor školní družiny, zalévání a ošetřování květin
- rozvoj motoriky – stříhání, lepení, práce s různými technikami

8. Umění a kultura

- pěstování estetického cítění a představivosti, rozvoj fantazie – malování, kreslení, ilustrace
- vedení dětí k tvořivému výtvarnému projevu – seznámení s různými technikami

- pěstování zájmu o hudbu, rozvíjení smyslu pro rytmus, zpěv písní, poslech, hudebně pohybové hry
- rozvíjení správné výslovnosti a vyjadřovacích schopností – dramatizace, přednes, jazykolamy, rozpočítadla, hra na tělo
- vztah k uměleckým dílům – malované písničky, četba z knih, taneční kroky a hry, písničky z CD

8.2 Časový plán

1. Podzim (září, říjen, listopad)

Odpočinková činnost

Člověk a společnost (seznámení s prostředím, pravidly a řádem školní družiny, spontánní hry dětí, pohybové hry na stmelení kolektivu, rozhovory vychovatelky s dětmi, společná četba, volné kreslení, stolní společenské hry, práce s dětskými časopisy, poslechy pohádek z CD, omalovánky, hry se slovy).

Rekreační činnost a zájmová činnost

Závodivé hry na hřišti, společný zpěv, pohybové hry, dramatizace pohádek.

Člověk a svět práce (práce se stavebnicemi, navlékání korálků, tiskátka z brambor, výrobky z kaštanů, výrobky z přírodního materiálu a keramiky, malování na kameny, výroba lampionů a dlabání dýní, výroba draků a pouštění draků).

Člověk a příroda (výstavky z podzimních listů a květů, vycházky na louky, pozorování změn v přírodě, rozlišování stromů, podzimní les – zvířata – čím se krmí).

Umění a kultura (malování listů a plodů, hry s barvou – rozpíjení, rozfoukávání, obtisky, výroba papírových draků, rozlišování studených a teplých barev – kombinace v oblékání, ilustrace pohádek).

Člověk a zdraví (práce s míčem – koulení, házení, chytání, závodivé a pohybové hry, jak správně přecházet vozovku, poznávání zákazových dopravních značek, pravidla silničního provozu pro chodce, výroba dopravních značek z papíru, osobní hygiena).

Počítačová gramotnost (rozvíjení počítačových dovedností).

Příprava na vyučování

Udržovat pořádek ve ŠD, ve školní aktovce a ve svých věcech, psaní domácích úkolů, hry s písmenky, hádanky, křížovky a využití počítačových výukových programů.

2. Zima (prosinec, leden, únor)

Odpočinková činnost

Člověk a společnost (spontánní hry dětí, stolní hry, hádanky, hry se stavebnicemi, práce s knihami ve školní knihovně, společná četba, povídání o Vánocích a tradicích, Masopust).

Rekreační činnost a zájmová činnost

Vycházky, klouzání, sněhové stavby, stavění sněhuláků, hry v tělocvičně.

Člověk a svět práce (vánoční výzdoba školní družiny, výroba drobných vánočních dárků, ozdob a dekorací z papíru, blahopřání, výroba dárků k zápisu prvňáčků, tvorba masek).

Člověk a příroda (vyprávění o zvířátkách, stopy zvířat ve sněhu, druhy ptáků u krmítek).

Umění a kultura (chování v kulturních zařízeních, vánoční besídka, poslech hudby, divadlo).

Člověk a zdraví (vyprávění o různých sportech, význam cvičení pro lidský organismus, fair play, zdraví a nemoc – otužování, pravidla správného přecházení, příkazové dopravní značky, semafor, bobování, sáňkování, zimní pohybové hry).

Počítačová gramotnost (výukové programy, hry pro děti, adventní kalendář).

Příprava na vyučování

Vypracovávání domácích úkolů, péče o učebnice a sešity, slovní hry, výukové programy.

3. Jaro (březen, duben, květen)

Odpočinková činnost

Člověk a společnost (spontánní hry dětí, hry se stavebnicemi, četba, vyprávění, hádanky, poslech pohádek, volné kreslení, prezentace příběhů o Velikonocích a tradicích, společné pálení čarodějnic, strašidelné příběhy a soutěž o nejhezčí čarodějnici).

Rekreační činnost a zájmová činnost

Vycházky do jarní přírody, skákání panáka, školka se švihadlem a míčem, hudebně pohybová výchova, zábavné kvízy.

Člověk a svět práce (lepení domečků, vystřihovánky, zdobení velikonočních kraslic, výroba velikonoční dekorace, pletení pomlázky, malování vajec, vynášení Morény, příprava pálení čarodějnic, výroba dárečků pro maminky z různých materiálů, úklid zahrady).

Člověk a příroda (vycházka na louku, poznávání světových stran, stromů, změny v přírodě, ochrana přírody, léčivé rostliny, úprava školní zahrady).

Umění a kultura (jarní náměty, ilustrace pohádek, koláže, zpěv)

Člověk a zdraví (závodivé hry na hřišti, kopaná, florbal, závody v běhu, drobná poranění, důležitá telefonní čísla, přecházení vozovky, křižovatky, dopravní soutěž).

Počítačová gramotnost (výukové programy, internet).

Příprava na vyučování

Domácí úkoly, četba časopisů, hry na slovní zásobu a využití počítačových výukových programů.

4. Léto (červen)

Odpočinková činnost

Člověk a společnost (spontánní hry dětí, vyprávění, četba, turnaj v pexesu, šachový turnaj).

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině
při Základní škole a mateřské škole Holetín

Rekreační činnost a zájmová činnost

Vycházky, hry v přírodě, sportovní olympiáda, školní výlet, den dětí.

Člověk a svět práce (vystřihovánky, úklid a kontrola hraček, tvorba připomínkových předmětů, malování pohlednic).

Člověk a příroda (herbář léčivých rostlin, vyprávění o životě zvířat).

Umění a kultura (obtiskování).

Člověk a zdraví (hry, atletické soutěže, ošetření drobných poranění, vybavení jízdního kola, pravidla pro cyklisty, bezpečnost v době prázdnin).

Počítačová gramotnost (výukové programy a hry pro děti).

Příprava na vyučování

Hádanky, křížovky, doplňovačky, psaní domácích úkolů.

Sebeobslužná činnost (platí pro všechna období)

Návyky osobní hygieny, základy stolování, zdravení, poděkování, oslovení, udržování pořádku ve školní družině a využití počítačových výukových programů.

9. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání

1. O přijetí dítěte do ŠD rozhoduje ředitel školy podle předem stanovených kritérií. Kapacita je 25 žáků. Přijímání jsou žáci podle věku od 1. ročníku do naplnění kapacity. Ve výjimečných případech hodných mimořádného zřetele rozhodne o výjimce ředitel školy.

2. Na zápisním lístku rodiče stanoví dobu pobytu žáka ve školní družině. Odchod žáka ze ŠD v jinou dobu, než je na zápisním lístku, je možný pouze na základě jednorázové písemné žádosti rodičů s datem, hodinou odchodu, jménem doprovodu a podpisem rodiče.

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině
při Základní škole a mateřské škole Holetín

3. Pro vychovatelku je závazný odchod žáka uvedený v zápisním lístku.
4. Rodiče jsou povinni nahlásit změny kontaktních telefonních čísel pro případ nemoci žáka a na přihlášce upozornit na zdravotní omezení žáka a na pravidelně užívané léky.
5. Veškeré připomínky k práci školní družiny vyřizuje vychovatelka nebo ředitel školy.
6. S tímto vnitřním řádem jsou rodiče i žáci seznámeni na začátku docházky do ŠD.
7. Pokud žák zůstane ve školní družině po skončení provozní doby, vychovatelka zavolá rodičům. Po domluvě s rodiči počká s dítětem ve škole, dokud si ho rodič nevyzvedne.
8. Ukončování docházky do školní družiny:
 - a) odhlášení písemnou formou zákonným zástupcem
 - b) soustavné porušování vnitřního řádu školní družiny a vyloučení žáka ředitelem školy
 - c) dlouhodobé, nezdůvodněné neplacení úplaty
9. Odchody žáků ze školní družiny jsou možné:
 - a) na základě zápisního lístku do školní družiny (pravidelně)
 - b) na základě jednorázové písemné žádosti rodičů s datem, hodinou odchodu, jménem doprovodu a podpisem rodiče

Mgr. Zuzana Nováková, ředitelka školy